

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

РІК VIII. Ч. 98 (841). ВІСНОК, 17. СЕРПНЯ 1926. WINNIPEG, MAN. TUESDAY, AUGUST 17th, 1926. No. 98 (841). VOL. VIII.

КАНАД. ПАРТІЯ ПРАЦІ В ЕДМОНТОНІ НОМІНУВАЛА ЛЕЙКМЕНА.

Вудсворт вилголює на конвенції промову, в якій схарактеризував американський капіталізм як найбільш небезпечний в теперішній час.

ЕДМОНТОН, Алта., 14. серпня. — На численній зарепрезентованій конвенції Канадської Партії Праці, що відбулася тут вчора ввечері, номіновано Джана Лейкмена робітничим кандидатом на посаду в східному Едмонтоні. Лейкмен є головою едмонтонського відділу К.І.П. На конвенції було присутніх 599 акредитованих делегатів від 40 юнітів. Під час голосування Лейкмен дістав 312 голосів, Е. Е. Овен 203 і Р. Могрид 66. Таким чином Лейкмен одержав номінацію при першому голосуванні. До зібраних делегатів промовляв Дж. С. Вудсворт, бувший робітничий посол з північно-центрального Вінніпегу, і Д. М. Кеннеді, бувший фармерський посол з Піс Ривер. У своїй промові Вудсворт схарактеризував американський імперіалізм як найбільш небезпечний для світа в теперішній час. Він сказав, що під час останньої сесії ліберальний уряд пропонував американським капіталістам для одобрення перед тим, аки прокладала їх у парламенті. Партія Праці була мала числом у парламенті, сказав Вудсворт, однак її почали визнавати зі всіх сторін як фактор в політичному й економічному житті домії.

ЕКСПОСОЛ ВУДСВОРТ НОМІНОВАНИЙ У ПІВН.-ЦЕНТР. ВІННІПЕГУ.

Ліберали рішили не ставити нікого проти Вудсворта, але номінували свого кандидата проти Гіпса.

Независима Партія Праці у північно-центральному Вінніпегу номінувала вчора ввечері Дж. С. Вудсворта своїм кандидатом на посаду в тому окрузі. Номінаційна конвенція тривала всього 15 хвилин і номінація була ухвалена одностайно. Самий Вудсворт знаходився в той час на робітничих конвенціях в Альберті. Ліберальна партія рішила не ставити свого кандидата в північно-центральному Вінніпегу і в наслідок того Вудсворт буде мати проти себе лише консервативного кандидата. В північному Вінніпегу ліберали номінували своїм кандидатом д-ра Дж. Б. МекТевіша, лікаря з Каледжсвіно. В подальшому Вінніпегу ліберальна партія номінувала своїм кандидатом Дж. С. МекДайрмид, алдермена з першої варди. ТРИ РОБІТНИЧІ КАНДИДАТИ В БРИТІШ КОЛОМБІ. ВЕНКОВЕР, Б. К., 13. серпня. — В 14 виборчих округах Бритиш Колумбі номіновано вже 34 кандидати. Робітники номінували своїх кандидатів у Нью-Вестмінстер, північному Вейкувері й полудисевому Венкувері, а фармерсько-робітничого кандидата номіновано в окрузі Комокс-Алберні.

В ЦІЛІЙ КАНАДІ НОМІНОВАНО ВЖЕ 13 РОБІТНИЧИХ КАНДИДАТІВ.

В самій провінції Онтаріо робітники номінували 6 кандидатів, з них одного у Веленді й одного в Гемілтоні.

ТОРОНТО, 14. серпня. — У провінції Онтаріо, яка вибирає до доміняльного парламенту 82 послів, консерватисти мають 71 кандидатів, а ліберали 45. В провінції Квебеку, де вибирається 65 послів, ліберали мають 56 кандидатів, а консерватисти 25. Коли брати доміноу як цілість, то обидві партії мають майже однакове число кандидатів. Зі всіх 441 кандидатів різних політичних відтінків консерватисти мають 181, а ліберали 169. На інші партії припадає таке число кандидатів: 34 прогресивних, 15 ліберально-прогресивних, 13 робітничих і 9 незалежних. Всі послів вибирається 245. Характеристичним явищем під час теперішніх номінацій є об'єднання прогресистів і лібералів у Манітобі. Дотепер номіновано там 5 лібералів, 7 ліберально-прогресивних кандидатів, 16 консерватистів і 2 робітничих кандидатів на всіх 17

посольських місць. Ні в одному окрузі не йдуть проти себе прогресист і ліберал. ТОРОНТО, 13. серпня. — На 83 посольські місця в Онтаріо є дотепер 141 кандидатів. Консерватисти мають 71 кандидатів, ліберали 46, прогресисти 16, робітники 6 і незалежні 2. Робітничого кандидата номіновано у Веленді проти ліберала й консерватиста. В східному Гемілтоні робітничим кандидатом є жінка Дж. Інгліс. КАНДИДАТ ПАРТІ ПРАЦІ У ЛОНДОН, ОНТ. ЛОНДОН, Онт., 14. серпня. — Партія Праці номінувала вчора ввечері Роберта Факс-Крфта своїм кандидатом при підходящих доміняльних виборах. Крім нього є ще консервативний і ліберальний кандидати. Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!

Експлозія фабрики амуніції коло Будапешту

ПІД ЧАС ЕКСПЛОЗІЇ ВТРАТИЛО ЖИТТЯ 23 ОСОБИ, А КІЛЬКАСОТ ЛЮДЕЙ БУЛО РАНЕНИХ.

ВІДЕНЬ, 13. серпня. — Звідомлення з Угорщини кажуть, що на острові Шепель, недалеко від Будапешту, експлодувала вчора фабрика амуніції Манфреда Вайса, одинока того роду фабрика дозволена в Угорщині на підставі мирового договору. Експлозія цілком знищила фабрику. Під час експлозії згинulo 23 особи, а 34 особи були ранені тяжко і 200 легко. Полум'я з горючої фабрики було видно на 40 миль. Ціла околиця 15 миль довкола Будапешту потряслася немов під час землетрусу. Всі експлозії сталися протягом 15 хвилин. Село Ергетсфальва, дві милі від вибуху, потерпіло дуже тяжко. Дахи з домів позривали так легко, аки вони були паперові і їх здув сильний вітер. Найбільше шкоди понесла будица сцарєва Зита, бо пів острова, де сталася експлозія, є корольською власністю. З цього вона побирала більшу частку своїх приходів. Перед війною в фабриці працювало 27,000 робітників, а під час війни 60,000. Тепер всі вони остануть без роботи, поки фабрика не буде відбудована. БУДАПЕШТ, 14. серпня. — Преса не вірить авторизованому оповіщенню, що ніхто не був убитий під час експлозії фабрики амуніції Вайса на острові Шепель. Один редактор каже, що сам бачив 14 убитих в амбулансі першої ночі. Своєки ранених, яких забрали до шпиталів, кажуть, що лікарі, норси й поліція не хочуть давати ніяких інформацій. Робітники є неспокоїні і домагаються переведення слідства.

СІМ ОСІБ ЗГІНУЛО ПІД ЧАС ЕКСПЛОЗІЇ.

РИМ, 13. серпня. — Під час експлозії в фабриці фаєрверків у Барі убито сім осіб і чотири тяжко ранено.

КОПАЛЬНІ В МЕКСИКУ ПРОГОЛОШЕНІ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ.

Новий закон каже, що всі вартісні мінерали й дорогоцінні камені, включно з вугіллям, належать до народу.

МІСТО МЕКСИКО, 13. серпня. — Мексиканський уряд офіційно опублікував постанову, що вводить в життя новий закон про копальні. Цей закон дає урядові нагляд на різних рода копальнях, в які вложено сотки мільонів американських доларів. Закон каже, що всі торговельно вартісні мінерали й дорогоцінні камені є власністю держави, включно з вугіллям, яке не було проголошене державною власністю в попередньому законі. Попередньо виданий закон про нафту проголосив нафту власністю держави. Новий закон визначає умови, на яких уряд може надавати копальні концесії; він постановляє також, що уряд може уневажнити концесії, якщо в них не є вложена певна скількість праці. Закон подає також докладну систему інспекції й нагляду копальнь урядовими агентами.

РІЖНІ ВІСТІ.

12 ОСІБ УБИТО В ЗАЛІЗНИЧІЙ КАТАСТРОФІ.

БЕРЛІН, 13. серпня. — Недалеко Фрайзінгу, в Баварії, настигла сьогодні залізнична катастрофа. Три вагони потягу, що йшов з Берліна до Мінхену, виколілися в Лянгенбаху і 12 осіб було убитих, а 30 ранених, з них 7 тяжко.

ЛІБЕРАЛЬНИЙ КАНДИДАТ ПРОТИ МІЕНА.

ПОРТЕДЖ ЛА ПЕРЕР, Ман., 13. серпня. — На мітингу вчора ввечері ліберали номінували адвоката Е. А. МекФерсона своїм кандидатом на посаду в окрузі Портеджа ла Прері, де кандидує з рамени консервативної партії прем'єр Артур Мієн.

ПРИБУТТЯ ГУБЕРНАТОРА.

ЛОНДОН, 13-го серпня. — Лорд Вилінгдон, новий гвернор-дженерал Канади, прибуде до домії з початком жовтня. Він відпливе до Канади 25. вересня.

ДР. МИГАЙЧУК ДАЛІ СИДИТЬ У ВЯЗНИЦІ.

ГРЕНД ФОРКС, Норф Дакота, 13. серпня. — Др. Мануель Мигайчук, вінніпегський деніст, якого арештовано за пачкування чужинців до Злучених Держав, не зложив ще бонду на \$3,000 і сидить далі в повітовій в'язниці у Крукстон до часу зложення бонду. Справа Мигайчука прийде перед федеральну лаву присяглих в Мінеаполіс дня 7. вересня.

ПОМЕР 104-ЛІТНІЙ УКРАЇНЕЦЬ З ЛЕЙДВУД.

Минулого четверга помер у домі для старців у Ст. Боніфес, коло Вінніпегу, 104-літній Українець Степан Козяр з Лейдвуд, Ман., який був прийнятий до тої інституції в середу 4. серпня. Козяр уродився в Україні в 1822 році за панування царя Олександра I. Він брав участь у багатьох війнах у 19. столітті і в 1904 році прибув до Канади та осів на фармі в Лейдвуд.

УСПІХИ МАНДОЛІНОВОЇ ОРХЕСТРИ В ЕДМОНТОНІ.

(Власна телеграма "У.Р.В.")

ЕДМОНТОН, Алта., 15. серпня. — Ми мали в Едмонтоні шість концертів і всі були успішні. Під час останнього концерту зала була переповнена і сотки людей вернули з браку місця, хоч театр має більше як 700 місць. Маємо ще дати два концерти. "Едмонтон Джорнал" помістив прихильну рецензію про наші концерти.

КОНЦЕРТИ В САСКАТУНІ ДЛЯ РАДІО.

В понеділок, 23. серпня, ввечері і в вівторок, 24. серпня, по полудні наша дівоча мандолінова орхестра дасть концерти в Саскатуні, Саск., для стації радіо.

ПОТЯГ УБИВ 4 СЕКЦІЙНИХ РОБІТНИКІВ.

ФОРТ ВІЛ'ЯМ, Онт., 13. серпня. — На північній лінії сценарської залізниці, недалеко Ташоти, потяг убив сьогодні чотирох секційних робітників, які їхали гендаркою. Формен і ще один робітник зістали тяжко ранені. Потяг ударив гендарку на скруті під час великої мряки. Імена убитих такі: Піт Сиглінг, Г. Чада (або Хада), Тоні Чойскі і Джан Вірнський.

7,840 РОБІТНИКІВ НА ЖИВИХ В ЗАХ. КАНАДІ.

Від четверга о півночі до неділі рана через Вінніпег перешало 7,840 робітників на живих в західній Канаді. Всі вони прибули зі східних провінцій.

СЕЛЯНИ В КИТАЮ ВОЮЮТЬ ПРОТИ ГЕНЕРАЛІВ.

ПЕКІН, Китай, 10. серпня. — В деяких провінціях китайські селяни узброїлися й зводять бої з арміями реакційних генералів, що переводять по селах ревізії та накладають на селян великі податки на удержання армії. Всюди селяне борються з успіхом. Чотири тисячі озброєних селян змусили навіть генерала Ву Пей-Фу, одного з провідників китайської контрреволюції, відкликати свої розпорядки й піти на уступки селянам.

ВНОСЯТЬ ПРОТЕСТ ДО ТУРЕЦЬКОГО УРЯДУ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 13-го серпня. — Тутешні представники закордонних урядів виготовляють дальший протест до турецького уряду, який приказав закрити закордонні торговельні палати. Турецький уряд не подав ніякої причини, чому видав цей розпорядок, який є звернений особливо проти британської, французької та італійської торговельних палат.

БЕРЛІН, 13. серпня.

Міністер фінансів Райнгольд заявив сьогодні представникам газет, що фінансове положення Німеччини є тепер дуже добре. Він сказав, що біжучий рік закінчиться без дефіциту, якщо райхстаг не буде робити більше фінансових догань.

МІТІНГ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ЗАКУПНА МІСТОМ ЕЛЕКТРИЧНОЇ СИЛИ.

Ухвалена на мітингу резолюція домагається, щоб справу закупна електричної енергії від компанії дати виборцям під голосування.

Минулого четверга ввечері відбувся в Лейбор Темпл у Вінніпегу публічний мітинг для запротестування проти закупна містом додаткової електричної енергії від Вінніпегської електричної компанії, як цього хоче буржуазна більшість міської ради. На мітингу були заступлені різні робітничі й неробітничі організації, між ними Комуністична Партія Канади й Незалежна Партія Праці. Мітинг був скликаний старанням Трейдс енд Лейбор Кавсиз і головував на цьому Р. С. МекКочен, а секретарював Ф. Дж. Тинінг. Ухвалена на мітингу резолюція домагається, щоб справу закупна електричної енергії від компанії дати виборцям під голосування. Вона жадає також, щоб негайно виготовити рахунок, кілько коштів би розвиток Слейв Фолс, і на випадок відкинення населенням угоди з компанією, щоб дати виборцям під голосуванням справу розвитку Слейв Фолс, якщо окажется потреба додаткової електричної енергії. Вибрано комітет з представників різних організацій, завданням якого буде доводитися про думку інших організацій у місті на цю справу і потім піти в делегати на слідує засідання міської ради. На мітингу були присутні робітничі алдермени Флай, Дурвард, Симпсон і Симпкін та бувший мейор Фармер, які забирали голос в дискусії. Одна Велика Юнія і два робітничі алдермени, що є її членами — Блумберг і Джонс — участі в мітингу не брали, маючи таку, що він був скликаний старанням Трейдс енд Лейбор Кавсиз.

МАСОВІ МІТІНГИ ПІД ГОЛИМ НЕБОМ В РІЖНИХ ЧАСТЯХ МІСТА.

Як результат масового мітингу, що відбувся минулого четверга ввечері для запротестування проти закупна містом електричної енергії від компанії, цілий цей тиждень будуть відбуватися мітинги під голим небом з метою поінформувати широкий загал, як на ділі представляється ця справа. Мітинги відбуються в таких місцях: (Понеділок) — опускаямо, бо за пізно для нашої газети.) Вівторок — ріг вулиць Гом і Портеджа; промови: алдермени Симпсон і Дурвард та бувший алдермен Джеймс. Також на розі вулиць Ардінгтон і Сарджент; промови: ексмейор Фармер і алдермен Симпсон. Середа — ріг вулиць Обборн і Брендон; промови: ексмейор Фармер, Н. Лемб і Ф. Дж. Тинінг. Четвер — ріг вулиць Кобург і Келвін; промови: алдермени Дурвард і Блумберг, Е. МекГрет і Дж. Леслі. Пятниця — Luxton School; промови: алдермени Блумберг і Симпсон і Г. Джеймсон. Неділя — Норквей парк; промови будуть оголошені пізніше.

УРЯД МЕКСИКА ЗАПЕРЕЧУЄ ВІСТКУ ПРО СТРАЧЕННЯ ПОПІВ.

МІСТО МЕКСИКО, 13. серпня. — Міністерство війни заперечило твердження архієпископа Флореса зі стейту Мічоакан, що мексиканське федеральне військо стратило двох попів. Заява міністерства каже, що ніде в Мексико не страчено католицьких попів ані не убито горожан в боротьбі між населенням а військом. МІСТО МЕКСИКО, 13. серпня. — Архієпископ Морадель Ріо, голова католицької церкви в Мексико, не буде арештований за декларацию, яку він зробив для американської газети. Головний прокуратор Ортега віддав вчора президента Калеса й-конфєрував з ним про інтерв'ю архієпископа, в якому він висловився, що інтерв'ю не є достаточною причиною для арештування архієпископа.

ШЕФ ПОЛІЦІЇ НЕ ДБАЄ, ЯК БАНДИТИ СТРІЛЯЮТЬ ОДНІ ДРУГИХ.

ШКАГО, 13. серпня. — Морган А. Коліс, шеф поліції в Шкаго, заявив, що протягом останніх 12 місяців його поліція убила 100 рабівників, що від 1. січня у війні між бандитами згинulo 54 людей і що зроблено наїзди на більше як 1,000 салунів. Коліс сказав, що поліція не може нічого зробити, щоб застановити убійства між самими бандитами. Вони мають свої власні організації. Вони є по цілому місті і як хочуть чогось, беруть його. Поліція має досить роботи з охороною поважаних горожан. "Як бандити убивають один другого, ми не дбаємо дуже", заявив шеф поліції. Коліс винував "несимпатичні суди" за те, що його департамент не може стримати хвилі злочинів.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Geo. Leichak, President.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, Incorporated в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Р.об. Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. Ю. Лейшак, голова.
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

СОЛІДАРНІСТЬ РОБІТНИЦТВА.

Чим більш ворожо капіталісти різних країн відносяться до працюючих Радянського Союзу, тим більш прихильно відносяться до них працюючі капіталістичних країн.
 Найкращим прикладом цього є тепер Англія. Англійські капіталісти, всі оті консервати, що вже перетворилися в торі ("коли консерват скажеться, він стає торі"). — З промови Меркелі Кінга в Вінніпегу, кажемо, що всі вони дуже в'їдають тепер на радянську владу і на працюючих Радянського Союзу. За те, що ті послили дати кусок хліба голодним родинам страйкуючих англійських майнерів. І не тільки за те.
 Зате ми спостерігаємо величезну, все зростаючу солідарність між англійським і радянським робітництвом.

ЛЕНСБОРИ В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ.

Англійське робітництво кожного року посилає до Радянського Союзу свої численні делегації. (Радянське робітництво своїх делегацій до Англії не посилає, бо Гікс і Чемберлейн не впускають.) Ізуть до Радянського Союзу й численні діячі англійського робітничого руху.

Хочете знати, де є тепер редактор англійського робітничого журналу "Дейл Гералд"? Шукайте за ним або в Харкові, або на Кавказі. Хочете знати, де є робітничий парламентський посол, видатний робітничий діяч Джордж Ленсборі? Шукайте за ним в Ленінграді, або в Москві.

Це не комуністи, це, так би сказати, звичайні смертні дейборити, лівокрильці з Парті Пказ.
 Приїхав Ленсборі до Ленінграду 22. липня. Чужих перекладачів, щоб ото все перекладали йому в рожевому світі про "більшовицький рай" — Ленсборі не потрібно. Вже коли він заліз в Ленінграді з корабля, то його стрінула його власна дочка, яка вчиться в Свердловському університеті в Москві і є членкинею радянського Ленінського Комсомолу і яка буде його перекладачицею.

Це дочка англійського лейборита, в країні якого є славний оксфордський університет, є багато гарних університетів? Але він уважав за краще, щоб його дочка вчилась в одному з найкращих університетів Радянського Союзу.
 Якже тут Чемберлейнові чи Біркенгедові не сердитися на Радянський Союз.

ЩО ХОЧЕ РОБИТИ ЛЕНСБОРИ В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ?

Із'явивши з корабля на ленінградський порт, Ленсборі в словив свою радість, що порт так прекрасно відбудувався з тих руїн, які він бачив там в 1920 році. "Самий вигляд порту каже мені, що тут життя бурхить" — це перші слова Ленсборі.

Потім він заявив, що хоче перш всього виступити перед численним ленінградським робітництвом і розказати йому про страйк англійських майнерів, що хоче оглянути табори юних піонерів, школи, наукові інституції і зараз таки пішов оглядати музей і будинки відпочинку. Три тижні, каже, побуду в Ленінграді, три тижні на Кавказі і в дорозі по Радянському Союзі і після цього буде вивчати Москву. Я, каже, був першим англійцем, що відвідав радянську країну в 1920 році, а тепер я приїхав, щоб побачити що країну знову і розповісти про її життя англійському робітництву.

ЛЕНСБОРИ ПРО СТРАЙК АНГЛІЙСЬКИХ МАЙНЕРІВ.

Не дивлячись на допомогу, яку отримують англійські майнери, головно від радянських і англійських робітників, подорожні їх дуже тяжке. Жінок і дітей ще сик-так кормлять, а самі майнери дуже терплять, бо влада заперестала всяку допомогу, яку в подібних випадках давала.

При нинішніх умовах допомоги майнери зможуть втриматися до осені. Однак влада може позбавити майнерів всяких жерел допомоги і тоді голодом зломити страйк. Але хоч майнери піддадуться, це буде тільки перемир'я, а не мир, передішка перед виходом нової епізоличної боротьби праці з капіталом, перед соціальною революцією.

АНГЛІЯ ПЕРЕД ПРОМИСЛОВОЮ РЕВОЛЮЦІЄЮ.

В кожному разі, каже Ленсборі, наслідки теперішнього страйку будуть мати для Англії виключно значіння. Нині, як сть дит тому назад, Англія стоїть перед промисловою революцією, яка неминує перебудувати англійське господарство на новий лад. Питання лише в тому, хто в першу чергу заплатить вдатки за цей основний перелом: уряд, капіталістична класка чи всі вдатки за страйк і за реорганізацію господарства впадуть на плечі робітничої класи? Що до останнього, то робітничая класка, підготована столітнім досвідом, поставити найвильніший опір, бо такий вихід може відкинути її на 40 літ назад.
 Робітничая класка буде до крайності боротися за затримання життєвого уривка, завойованого цілим століттям. Якщо демократичная машина — нинішній парламент окажется неспособним знайти крайній вихід із тяжкого конфлікту, найдуться сили й способи, щоб замінити цю нездалу машину.

Ось в короткіх те, що сказав Ленсборі через представника радянської преси радянському робітництву про положення англійського робітництва.

А ЩО КАЖУТЬ КАПІТАЛІСТИ?

Ось послухайте що кажуть англійські власники копалень: "Ми дорого заплатили за вигнання битви, але ми сподіємось, що наші втрати вернуть до нас, як тільки майнери втратять віру у своїх лідерів і не будуть їх більше слухати"

Англійські капіталісти втратили вже на тому страйковій один мільярд доларів. "Втратили вони їх в тому змісли, що вони їх не заробили. А що втратили майнери? Все, що мали і в додаток втратили найдорожче на світі — своє здоров'я. Довівши майнерів голодом, поліцією, спеціальними законами до

роспуки, власники починають вербувати скебів і починають кричати, що опір майнерів зломано.

Телеграма з Англії каже, що власники копалень добре організовані, й рішили битися до кінця, не тільки до цілковитого зломання страйку, але до знищення майнерської федерації.

ГОЛОВНА ЦІЛЬ — ПІДРИВАТИ ВІРУ РОБІТНИКІВ В ІХ ПРОВІДНИКІВ.

Всі сили й способи вживають капіталісти, щоб лише підірвати в голодних страйкуючих майнерів і їх родин віру в провідників. В своїх газетах вони поширюють вістки між цілим населенням, що майнери не вірять вже А. Дж. Куккові, секретареві своєї федерації й найкращому борцеві. Кажуть, що з него "поганий дипломат".

Ось вже 15 тижнів страйкують в голоді й нужді англійські майнери полішені власній долі: зрадники з П. Інтернаціоналу іх виріклися; зрадники з Амстердамського Інтернаціоналу — теж; їхні брати трейд-юні, завдяки зрадничим провідникам, ганебно дезертирували з поля бою; польські, німецькі й французькі майнери добувають вугля й тосіляють до Англії; бельгійські і голландські робітники дадуть те вугля на кораблі до Англії; соціал-зрадники угорських інтернаціоналів не заборонили, навіть спробу не робили, щоб спинити довіз вугля до Англії; фінансова поміч майнерам наливає лише від працюючих Радянського Союзу і від місцевих робітників, троять страйкуючих майнерів не тільки англійські капіталісти, але й МекДоналди, Томаси, Гендерсони й інші соціалісти його величності; за ними підписують Амстердаміці і другинтернаціоналісти. — Ось в якому страшному, безвихідному колі боряться англійські майнери й їх провідники. А ситі капіталісти іронічно посміхаються й кажуть, що Кук "поганий дипломат". Хай поминються ролями, а тоді побачуть, якими вони будуть дипломатами в такому положенні, в якому є нині Кук.

І приїде той час, що колись поминються. Царські генерали пішли на вулиці продавати газети й виказалися не тільки дуже поганими дипломатами, але й поганими продавцями газет.

НА ПРОЦЕСІ УГОРСЬКИХ КОМУНІСТІВ В-БУДАПЕШТІ.

П'ятий день процесу Ракоші-Вагі розпочався з допиту Вагі. Так само як і під час допиту Ракоші, перед будинком суду зібралися сотні робітників. Проте просунулися ім до сали засідань не пошастало, бо поліція розігнала їх.

Дарма, що склад аудиторії явно антиробітничий, в судовій сали під час допиту увага напружена.

Вага заявив: "Перед війною пролетаріат ніколи не порушував справи про захоплення влади, бо робітничая класка точила уперту боротьбу за право коаліції та за право участі у виборах."

В цій боротьбі брали участь також демократи і селянство. Коли ж упала монархія, справа про захоплення влади висунули не соціалісти, а історіи. Безглуздо змальовувати речі так, ніби пролетарську диктатуру встановила окрема особа.

Радянська влада в Угорщині є історичная подія угорського пролетаріату. Я не комуніст, а проте додержуюсь погляду послідовної нещадної класової боротьби. Після поразки пролетарської диктатури, що наробила чимало помилок, для угорського пролетаріату настала темна ніч невинного білого терору."

Голова суду перебиває Вагі, закликає його до порядку і пропонує триматися в межах оборони.

Проте, Вагі говорить далі: "Сімдесят тисяч заарештованих попало до казематів, було інтерновано по таборах, безліч мучеників загинуло"

Голова суду закликає Вагі до порядку. Вагі говорить далі:

"Вже тоді я протестував проти поведінки угорських соціал-демократів. Лідери угорської соціал-демократії, не зважаючи на героїчну боротьбу пролетаріату, зрадили, справу боротьби пролетаріату, зрадили справу класової боротьби і допомагали всякими способами реакції, стали вірною підпорою контрреволюції. Як революційний марксист, я не міг байдуже дивитися, як угорську робітничую класку віддавали білому терору. В той час, як Горлі та соціал-демократи перетворили Угорщину в великий шпиталь, соціал-демократичні ватажки потопали в корупційну болоту білого терору, наживаючися за допомогою різних темних справ"

Голова суду знову закликає Вагі до порядку, загрожує дисциплінарною карою і обмежує право оборони Вагі лише відповідями на поставлені йому запити.

На запити голови, до якої міжнародної організації він належить, Вагі відповідає, що керівники соціалістичної, робітничої партії послали делегацію на марсельський конгрес 2-го Інтернаціоналу. Вся соціалістичная робітничая партія в цілому, однак, не могла мати певної позиції у справі про приналежність до міжнародної організації, бо Угорщина не тільки класичная країна темної дильції, але й нахабний правонарушник. Тому скликали конгрес, щоб вирішити питання про приналежність до міжнародної організації, не було змоги.

Голова: "На подійному допиті ви накреслили діаграму і зазначили, що нинішнє становище зв'язано з комунізмом прямою лінією, а окрім того, підкреслили, що це ваш шлях"

Вагі: "Поліція та прокуратура мішають все до купи. Я кажу, як і раніш казав, що напрямком робітничого руху має право вести до марксизму. Проте, шлях до комунізму йде через ухили, обходи, перемоги та поразки"

Голова: "Чи правда, що вас було обрано на почесного голову комуністичного конгресу в Відні?"

Вагі: "Я нічого не знаю про це. З таким самим правом можна було б вибрати і пана голову суду"

Голова знову закликає Вагі до порядку.

Голова: "Згідно з обвинувальним актом ви організували соціалістичную робітничую партію, як організацію, що покриває компартію"

Вагі: "Ця фраза приблизно п'ятдесят безглузді та неточність в обвинувальному акті. (Новий закид до порядку і нова погроза найсуровішої дисциплінарної карі.)"

Голова: "Згідно з обвинувальним актом, ви поширювали десятки тисяч аржувів друкованого матеріалу"

Вагі: "Навіть сотні тисяч і не тільки в Угорщині та Європі, але й в Америкі, тому, що ми боремося проти нинішньої системи панч-о-панч із світовим пролетаріатом"

Голова: "Чи маєте ви ще що сказати?"

Вагі: "Тільки те, що я вважаю твердження обвинувального акту за найбільшу підлість"

МЕЛАНХОЛІЙНІ ДУМКИ.

(Читачи не в рами.)

Брія, Бріянові, Бріяна... Ну-ж, і набридло слово кляте: Лягаю пізно, встаю рано — Брія, Бріянові, Бріяном!
 І вже не сила відмінити, І вже не сила рахувати: Брія, був п'ятий чи десятий? Брія, Бріянові... Бріяна...
 П. Стерня.

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ МАЙНЕРСЬКОГО СТРАЙКУ В АНГЛІ.

Велитенський страйк англійських майнерів болочо-вдарив по англійському капіталістичному господарстві. Уявіть собі лише, що ось вже поперх 3 місяці, як зовнішній торг Англії не тільки не рееструє вивозу вугля, а навпаки подає цифри імпорту цього суро-експортного для Англії товару! А скільки коштувала урядові його величності організація боротьби з загальним страйком та рухом майнерів? А як відбивається на загальному стані народного господарства скорочення продукції в низці галузей промисловости, зменшення праці залізнич та морського транспорту?"

Статистичні дані, що надходять з Англії, свідчать перед усьм про значне погіршення становища в обсягу зовнішнього торгу і во дає одночасно і загальне зменшення і зріст пасивности. В парі з цим зростає загроза в галузі фінансів. За останній квартал фінансового року, що має закінчення 30. липня передбачається зменшення надходження прибутків на 22,3 мільона фунтів стерлінгів та збільшення вдатків на 4,4 мільона фунтів стерлінгів. А в зв'язку з цим знову відноситься питання про відновлення "ембарго", заборону вивозу з Англії капіталів.

В умовах буржуазного господарства на злидні одного багатіє раз-у-раз другий. Приклад цього маємо й тепер. Як відомо, до англійського страйку майнерів в усіх країнах Європи панувала величезная криза збуту вугля. Нині вона минула, в більшости вугільних районів спостерігається так звана висока кон'юнктура. В Бельгії, наприклад, на вуголь вивився такий великий попит, що власники копалень одержують за нього ціну на 15 до 20 процент вищу за ту, що існувала на початку травня. Те-ж саме діється і в Рурщині, де вивіз уже протягом травня перевищив квітневий вивіз на 3,7 мільонів марок, і в Польщі (Горішній Шлеск), що експортує тепер велику кількість вугля через Данці. Для всіх цих країн, як також і для Голландії, що через її порти проходить збільшений експорт вугля з Німеччини, Бельгії і т. д., англійський страйк — це чистий заробіток і його продовження вони бажать від "чистого серця". Тільки продовження, звичайно, а ніж не перемоги майнерів. В поразці останніх вони солідарні з англійськими майновласниками, зашкварені кровно. Адже-ж

поражка-б ця дала їм можливість нового наступу на заробітну плату та робочий день місцевих майнерів.

Дуже цікава та боротьба, що й тепер ведуть одна за одною країни, що знимають "вершки" сучасної вугільної кон'юнктури. Як повідомляє закордонная преса, німецькі капіталісти, наприклад, старанно працюють над піднесенням курсу... польського злотого. Піднесення шляхетської валюти зменшить кон'юнкційні можливости Польщі на світових вугільних ринках. Коли-ж мине потреба — злотий знову можна буде знецінити шляхом кількох біржевих спекуляцій.

Заробляють чудово на англійському страйку і "дружини" Англії Злучені Держави, що використовують труднощі Англії задля змищення своєї ролі, скерованої на повне підпорядкування старої Європи "англо-саксонському бльокові". Що правда, Злучені Держави вже й так не знають, що їм робити з величезними лишками капіталів. Президент Кулідж недавно оголосив, що держава мала протягом року 390 мільонів доларів "економії" на бюджеті. Цікаво, який з цього висновок робить президент: можна скоротити податковий тигар "населення". І саме з "Форда" замість 2,608,608 доларів річного податку, можна брати всього 1,147,875 доларів, а з Моргана замість 574,379 доларів, лише 252,726 доларів, з Мелона — замість 1,882,009 доларів тільки 828,348 доларів. Чималенькі податки! Уявіть собі, які зиски цих панків при таких податках!

Оцінити усі наслідки, що їх викличе в економії Англії та цілого світу велитенський та героїчний страйк англійських майнерів, ще важко. Кожний день страйку захитє підвалини економічної імперії великобритійської імперії. Кожний день цієї нечуваної по своїй напруженості, по своїй красі й силі боротьби капіталу й драчі в Англії створює передумови до нових змін в економічному житті цілого світу. І кожний день спротиву майнерів англійських копалень комбінованому наступові англійського уряду майновласників та соціал і трейд-юнішних зрадників швидко-ж час останнього і рішучого бою цілого міжнародного пролетаріату за своє повне визволення.

М. Ш—.

РОЗЕДНАНЕ ОБЕДНАННЯ.

З приводу річниці існування УНДО (Українське Національне Демократичне Об'єднання) українська преса робить підсумки його освітлення за рік діяльності і констатує, що УНДО завело налі, які покладав на нього ший національний табор рік тому назад.

Перш всего не переведено в життя консолідаційні об'єднуючі групи: "Трудової Партії", групи "Діла", "Партії Національної Оборони". Розбіжність підпідних ліній існує далі, а сварки між "Ділом", "Радією", "Сварком Часом" і "Свободою" не припинилися до піднесення престижу партії.

Критика знаходить, що підставою рішучий думок є становище УНДО до Польщі і до Радянської України. При консолідації груп під напором настрою мас УНДО прийняло компромісову платформу: змагання до здобуття соборної, незалежної національної держави на всіх українських землях, а етапом до цього вважало існуючу Радянську Україну. Ця платформа, хоча бракувало її ясности думки, небавом заломилася. В політиці УНДО став помітний вплив автономізму, які висунули, як дєміз, узгіднення інтересів західно-укра-

їнських земель / з корінними землями етнографічної Польщі. Це замінється в укладі програми УНДО, над якою ведено дискусію на поширених Центральному Комітеті партії, це видно з листа члена ЦК Дра Т. Окуєвського до "Радіо", в яким він, назвавши змагання до української державности фантомом, остерігає перед захваленням української радянської держави, перед пханним селян-і молодіжи до білшовизму і визнає йти на угоду з Польщею.

Те саме відноситься до земельног питання. Хоч УНДО прийняло в своїй платформі, що земля переходить в руки селян без викупу, то до цієї точки платформи є в Народнім Комітеті сильная опозиція з провідних осіб УНДО і тому платформа об'єднання до сьогодні хоч прийнята, не оголошена, а УНДО не має впливу на селянські маси, якими опанували соціалістичні партії.

Далі закидають провідові партії, що він замість дати почин до вироблення одноцілого плану протипольської акції, пішов на шлях дрібног політиканства, ширення непорозуміння і крутїства.

Дослідники біблії клопочуть собі годову над таким питанням:

"Куди небо має переминути так де-ж Бог буде мешкати, а коли землі не стане, де люде будуть жити?"

Варшавський кореспондент "Діла" мав інтерв'ю з міністром освіти Суйковским. І так сказав йому міністер:

"Що до справи українського університету, то — уповіаюньо ВАС (в) велике до оголошення, що хоч справу порушити з місяця. Не знаю, як стріну перешкоди в своїй роботі і тому нічого не обіцяю."

Хто хоче, хай собі що заяву міністра перекладає на українську мову.

"Багачі живуть, щоб танцювати, а бідняки танцюють, щоб жити" — такий підпис двома малюнками. На одному малюнку яхта, на якій плавають по морю танцюють багачі, а на другому — два ветерани танцюють перед будинком на вулиці Лондону, а третій грає їм на катеринку, щоб витанцювати на кусок хліба.

Скотландська пословиця каже: "Бідняки шукають поживи для свого жолудка, а багачі шукають жолудка для поживи".

Кажуть, щоб зрозуміти страхиття війни й правильно її описати, треба бути самому воюючим і на власній спині знати всі лі "роскоші". А Мігайчук каже, щоб зрозуміти "smuggling business" через кордон, треба не тільки його інвестувати, але й на досвіді переконатися.

На розправі угорських комуністів голова суду питає трох робітників — Вайсенгофера, Фекеля і Онтца:

— Ви на поліційному слідстві заявили, що є соціал-демократи, а тепер кажете, що є комуністами?

— Сизями в тюрмі контрреволюції, ми стали комуністами — відповіли підсудні.

Суддя лише заскреготав зубами.

Телеграфують нам з Едмонтону, що вінніпегська мандолінова оркестра дала там вже шість концертів і кожний раз люде вертали з браку місця.

"Укр. Голос" напише, що люде вертали тому, що не хотіли сухати оркестри.

В Саскатуні наша мандолінова оркестра буде мати два радіо-концерти, щоб за один раз почули всі люде Саскчевану українську пісню.

"Укр. Голос" напише, що оркестра пішла грати до радіо тому, що не мала перед ким грати в сали.

Куркуленко.

СОНГОРОД.

Не знайтець цього міста ні на Марсі, ні на мапі, — лише в Празі та Варшаві в темну нічку на Канапі.

Там на блих конях ідуть і Пасудські, і Петятори, а за ними лиш долари і печені сити кури...

Там в кавярнях скрізь музики: все бандури, кобзи й труби, а в розкішних панських парках лиш прапори і тризуби.

Там ес-ери і кадети, пелесівші й ес-деки, мов брати рідненкі носять міністерські фракки й теки...

Не летять туди балюни, ані дуть авта й сани, бо лиш знають шлях в Сонгорода петлюрвіці і гетьмані.

Д. Зюмєць.

8. VIII. 1926.

ДЕЩО З МОДЕРНОЇ МЕДИЦИНИ.

(Стаття д-ра Осипа Мегаса для "Укр. Роб. Вістей")

БЛОХИ.

Дуже добре всім нам знайомий паразит — блоха належить до безкрилих наасікомих. Тіло блохи є дуже еластичне. Шода блохи є дуже сильні і довга. При допомозі цієї сили блоха промощує собі дорогу до крові розгортаючи щодоко пір'я або волосся, що покриває тіло її жертви. Блоха має двоє очей, однак кермується зазнаком тіла. Блохи найкраще процвітають де є багато поороху, трачнина, сміття і т. д., а розплоді коли тепло, то їх розплоді дуже скорий.

Самиця зносить 12 білих яєць, які є трохи липкі. Малесенькі блохи родяться без ніг, виглядають як малесенькі хробачки (ларви), а після дістають довгі ніжки і скачуть. Є понад 100 гатунків блох, але найбільше розповсюджена є європейська блоха, а в Америці меншого росту собача і котича блоха є найбільше розповсюджена по людських садибах. Вивирки, шурі, лиси, птїці мають іншого рода блохи.

Один з італійських учених твердить, що собачі і котичі блохи поширюють солітарі (таргетони), а в Китаю Росії блохи зі шурів ширити часті джуми. В Африці блохи зі шурів розносять заразу — пошесть так звану "трипанозому" між людьми і худобою. В степі Каліфорнії кілька сот випадків смерті від джуми були спричинені блохами із заражених джумою (pigeon) шурів, привезених до Сан Франциско на фрахтових кораблях з Китаю і Манджуїї. Блохами з привезених заражених шурів заразилися відтак каліфорнійські суслики і ширили заразу далі.

Завдяки дослідній роботі британської комісії для дослідів над причиною джуми в Азії, ролі блох в поширюванні цієї страшної недуги стала цілком доказаною. Дослідники цієї комісії дійшли до наміцального доказу, що звичайна блоха зі зараженого шура (в якого крові один кубічний сантиметр має сто мільонів бактерій джуми) висає в своє черво околом 1,000 бакцил джуми за одним кормом. Ці бакцилі розмножуються відтак в черві блохи і в проходах травлення і відтак виходять разом з калом. Чоловік чи жінка тіло розтирає відтак цей кал і втирає його в малесеньку рану в тілі і в той спосіб бакцилі його заражують. Крім того, коли заражена блоха ссе кров, то вона відтак вильовує з себе трохи крові в рану і також в цей спосіб встрикує бакцилі джуми в людську або шурову кров.

Способи нищення бліх.

- 1. Держати заблошені собачки здалека від хати.
2. Нафта найкорше убиває блохи.
3. Звичайною горячою водою з милом і нафтою — змивати підлогу і позалити добре всякі шпари в підлозі.
4. Хатні меблі а головню постіль змивати цєю водою.
5. Постільні накривала повиносити на сонніще світло і тепло даліше від хати. Блохи повисакують на землю коли тепло.
6. Удержувати хату і меблі та накривала в якнайбільшій чистоті і змивати запорешену і заблошену підлогу нафтою.

БЛОШИЦІ (BEDBUGS).

Блошиці належать до безкрилих наасікомих, розповсюджених по цілм світі, де лише живе людська раса. Самиця зносить яєчка купками по 50 параз. З яєчок цих вигриваються блошиці в протязі 8 днів. Молоді блошиці є біляві, майже прозорі, а відтак темніють, коли підростають через 11 тижнів. Яєчка самиця зносить на весну разом яких 250 — по 60 параз.

Оборонною прикметою блошиці, це погані сморід, який Улошиці випускає зі себе (шось в роді скипки), коли її торкнути. Одиною поживою блошиці — це людська кров. Блошиця може жити без поживи навіть кільканайцять місяців. Блошиця має 2 очей. Блошиці серед курей, голубів, лискиві і т. д. є іншого гатунку і не переходять до людини. Всі блошиці є заосморені в сильний дзуб, який проколюють шкіру і відтак ссуть кров своєї жертви чотирма маленькими голками в дзубі і в той спосіб побилюють діру в рані.

В Азії і теплих краях блошиця переає заразу серед дітей і боляки на шкірі (калі азар), а також тиф, джуму і другі поешні недуги ширить звичайна блошиця.

Способи нищення блошиці.

- 1. Удержування якнайбільш чистоти в хаті, меблях і стінах.
2. Підозрілі місця в хаті і в меблях змивати бензином, газоліном, субліматом (caustic sublimate), нафтою, горячою водою.
3. Великі будинки, заражені блошицями, найлучше чистити сірковим газом, позатикавши всі діри в будинку, вкнах і дверях перед паленням сірки.
4. Пиретрум (pyrethrum) добре уживати навіть тоді, коли кімнату уживається, насипавши пороху в постіль. Пиретрум — це найлучше средство відганяти блошиці, коли ці турбують сон чоловіка і його нічний спочинок.
5. Розчин нафти і мила (20 частей керосину, 1 част мила, 5 частей води) убиває блошиці і їх яєчка.
Увага: Всі неинтересовані, що рішили виповісти смертельну домашню війну проти пошвицих паразитів, нехай виріжуть з часиносе пошвиці мої квазидки нищення їх, щоб лучше знати якої амуниції підчас цієї війни уживати.

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА ІВ. ФРАНКОВІ.

Дня 15. серпня 1926 р. минуло 70 літ від дня народження одного з найкращих українських поетів Івана Франка. 30-го травня ц. р. українські працюючі маси святкували 10-ту річницю смерті поета. Народився І. Франко 15. серпня 1856 року в селі Нагуевичах, в Галичині, а помер 30. травня 1916 року у Львові.

Дня 19. липня Всеукраїнський комітет вшанування пам'яті І. Франка заслухав звіти підкомісії, що провадить підготовчу роботу в справі увічнення пам'яті Франка.

До збудовання пам'ятника.

На доповідь пам'ятникової комісії комітет доручив вияснити, які є можливості збудувати пам'ятник у Львові. Досі невідомо, чи буде там відведено місце для пам'ятника на якомусь великому майдані, чи буде лише дозвол поставити надгробний монумент. В тому разі, коли не пощастить добитися вилучу гарного місця для збудовання пам'ятника, гідного великого поета, тоді буде висунуто думку про доцільність будувати його не у Львові, а в якомусь великому центрі Радянської України.

Вирішено також навзяти зносини з львівським комітетом, щоб вияснити в якій стадії там питання про будування пам'ятника. Далі комітет в основі ухвалив текст вивозів до всіх громадян С.Р.С.Р. з закликом внести пожертви на збудовання пам'ятника. Громадський комітет закликає всіх трудящих У.С.Р.Р. внести свою, хоч би невелику вкладку до загальногo фонду, щоб створити величний і художній пам'ятник.

Видання Франкових творів.

На доповідь видавничої комісії комітет взяв на ухвалу, що видавництво "Рух" разом з "Книгоспілкою" видають твори І. Франка. Вже вийшло в світ 10 томів, а разом буде їх 32. В одному з чергових томів цього видання комітет пропонує вмістити провідну докладну статтю про життя й творчість І. Франка. Комісія визнала також, що крім цього видання слід негайно розпочати повні академічні збори творів Франка, доручивши це Держ. видаву України. Тексти цієї

Святкування по школах.

Низку пропозицій, що до вшанування пам'яті І. Франка, подала дитяча комісія. В травні місяці, коли вся Україна святкувала десятиріччя дня смерті Франка, в більшості шкіл вже почалася перерва! Школам намічено пристосувати широкі святкування по школах до початку нового навчального року, зв'язавши це з 70-літтям дня народження Франка. В програму свята буде входити доповідь про умови життя та праці й значіння Франка для пролетаріату, а також літературно-вокальна частина переважно з Франкових творів. На селлах група шкіл має влаштувати урочисті походи й мітинги в невіді або свята, щоб і дорослі могли взяти в цьому участь. До навчальної програми шкіл в осінньому сезоні треба завести комплекс Франка, що всебічно виявить дітям його оточення, добу й значіння для української пролетарської культури.

Пам'ятник Кошубинському.

Народний Комісаріат Освіти розробляє план переведення загальної збірки на Україні для відкриття пам'ятника письменникові М. Кошубинському.

ГОЛОВІВКА ПОЛІТИЧНИХ ВІЗНІВ У ВІСНІЧУ.

У Вісничу, коло Кракова, проголосили політичні в'язні гололівку. Причина її вимовлення в'язням тих робіт, які признають розпорядок мін. Маковського. Управа тюрми у Вісничу, найбільшій тюрмі в Галичині, опрацьовує тим, що розпорядок Маковського її не обходить.

ШЕВЧЕНКОВА ДОБА.

Нова доба, селянська, починається в українській літературі з того часу, як побачив світ "Кобзар" великого кріпака Тараса Григоровича Шевченка (тоб-то з 1840 року). Про Т. Шевченка, його життя й твори, його ролі для визвольного руху українських бідняцьких мас — писалося вже так багато, що нема потреби надто нам про це розводитись. Ми спинимось лише на тих економічних і соціально-політичних чинниках, що сприяли виникненню Шевченкової, тоб-то селянсько-демократичної доби в українській літературі.

Тарас Шевченко був представником закріпаченого, збогото, злиденного селянства і знав гірке життя того селянства не тільки "з придляння", як його попередники, письменники-шляхтичі, він відчув тяжку долю поневоленних селянських мас на власній спині, бо й сам був злидарем-кріпаком. Ось чому він бачив у селі українському не "тихий рай земний", а страшне

збирки буде погоджено з відповідними відділами Української Академії Наук. Видання буде йти від імені Всеукраїнського громадського комітету вшанування пам'яті Франка.

Комітет виступив також за видання спеціальної популярної бібліотеки з творів Франка, по змозі ілюстрованої. Багато, щоб ця бібліотека було видано й на мовах нацменшностей.

Премія за працю з історії української літератури.

Комісія преміяльна мала розглядати всі твори з української літератури, видавані в останню роки, для присудження франківської премії розміром у тисячу карбованців. Було визначено, що найбільше заслуговує на увагу праця тов. Корка — "Історія української літератури" том І. Комітет вибрав журі в складі А. Т. Приходька, М. С. Грушевського, С. В. Пилипенка і представників від інституту марксистизму та Головнаучки, що мають остаточно зупинитись на тій, або тій науковій праці для присудження премії.

Святкування по школах.

Низку пропозицій, що до вшанування пам'яті І. Франка, подала дитяча комісія. В травні місяці, коли вся Україна святкувала десятиріччя дня смерті Франка, в більшості шкіл вже почалася перерва! Школам намічено пристосувати широкі святкування по школах до початку нового навчального року, зв'язавши це з 70-літтям дня народження Франка. В програму свята буде входити доповідь про умови життя та праці й значіння Франка для пролетаріату, а також літературно-вокальна частина переважно з Франкових творів. На селлах група шкіл має влаштувати урочисті походи й мітинги в невіді або свята, щоб і дорослі могли взяти в цьому участь.

Пам'ятник Кошубинському.

Народний Комісаріат Освіти розробляє план переведення загальної збірки на Україні для відкриття пам'ятника письменникові М. Кошубинському.

ГОЛОВІВКА ПОЛІТИЧНИХ ВІЗНІВ У ВІСНІЧУ.

У Вісничу, коло Кракова, проголосили політичні в'язні гололівку. Причина її вимовлення в'язням тих робіт, які признають розпорядок мін. Маковського. Управа тюрми у Вісничу, найбільшій тюрмі в Галичині, опрацьовує тим, що розпорядок Маковського її не обходить.

ШЕВЧЕНКОВА ДОБА.

Нова доба, селянська, починається в українській літературі з того часу, як побачив світ "Кобзар" великого кріпака Тараса Григоровича Шевченка (тоб-то з 1840 року). Про Т. Шевченка, його життя й твори, його ролі для визвольного руху українських бідняцьких мас — писалося вже так багато, що нема потреби надто нам про це розводитись. Ми спинимось лише на тих економічних і соціально-політичних чинниках, що сприяли виникненню Шевченкової, тоб-то селянсько-демократичної доби в українській літературі.

Тарас Шевченко був представником закріпаченого, збогото, злиденного селянства і знав гірке життя того селянства не тільки "з придляння", як його попередники, письменники-шляхтичі, він відчув тяжку долю поневоленних селянських мас на власній спині, бо й сам був злидарем-кріпаком. Ось чому він бачив у селі українському не "тихий рай земний", а страшне

Стипендії в Іститутах і профшколах.

На доповідь стипендіальної підкомісії комітет ухвалив звернутися до Наркомосвіти з проханням призначити 15 стипендій для студентів ім. Франка в Іститутах Народної Освіти, з них 5 стипендій передбачається видати студентам — виходцям із Західної України. Поручено також питання про встановлення 50 стипендій по профшколах України, при чім зазначено, що видаючи стипендії, слід при інших рівних умовах давати перевагу тим учням, що скінчили трудові школи ім. Франка.

Зважаючи на те, що роботи комітету триватимуть ще довгий час, обрано комісію, яка має розробити статут Всеукраїнського комітету. Також обрано комісію для переведення свята з нагоди 70-ліття народження Франка, що припадає на 15. серпня 1926. року.

"БІЛЬШОВИК УКРАЇНИ".

З липня цього року видається на Україні політично-економічний журнал "Більшовик України" орган ЦК КП(б) України з редактуванням т.т. Гірка, Гонимана, Затонського, Попова Н., Риччицького, Скрипника та Юриця.

Журнал має на меті висвітлювати такі питання: 1) міжнародного життя (економіка, політика, робітничий, революційний, комуністичний рух та інші); 2) сучасні питання політичного, економічного та культурного життя С.Р.С.Р. та України, а також питання політики ВКП(б) та КП(б)У.

Особливу увагу в журналі надаватимуть: освітленню національного питання та історії революційної й громадської думки на Україні в дусі революційного марксистизму.

В сучасній мент, коли питання господарського будівництва, національна проблема на Україні, питання сепаратистів набули виключного значіння, "Більшовик України", керуючий орган ЦК КП(б)У, повинен відіграти в справі освітлення цих питань величезну ролі.

Пам'ятник Кошубинському. Народний Комісаріат Освіти розробляє план переведення загальної збірки на Україні для відкриття пам'ятника письменникові М. Кошубинському.

ГОЛОВІВКА ПОЛІТИЧНИХ ВІЗНІВ У ВІСНІЧУ.

У Вісничу, коло Кракова, проголосили політичні в'язні гололівку. Причина її вимовлення в'язням тих робіт, які признають розпорядок мін. Маковського. Управа тюрми у Вісничу, найбільшій тюрмі в Галичині, опрацьовує тим, що розпорядок Маковського її не обходить.

НІ В КУТ, НІ В ДВЕРІ.

Буржуазія, Франція хорав. Внутрішній довг становить 300 мільярдів, зовнішній — 200 мільярдів франків. В серпні треба платити чергові довги — 8 мільонів фунтів стерлінгів. Тим часом — у державній скарбниці, як заявив Каїо перед ризигнацією IX. уряду Бюїяна, залишилося всього 500 мільонів франків. Це досить яскрава картина тієї руїни, до якої привело урядування французької буржуазії. Треба негайно рятуватися, інакше катастрофа буржуазної держави неминуча. Аде, як її рятувати? Отут і виникає та жорстока боротьба між ріжними угрупованнями буржуазії, яку децю часово владосє приговкає урядові Пуанкаре.

Можна продовжувати інфляцію (випуск паперових грошей), або ж стабілізувати франк за допомогою закордонних кредитів. Та група французької буржуазії, — група Еріо, — що гуртується навколо банку "Парижу та Нідерландів", хоче до певної міри обмежити інфляцію. Хочє, щоб цей банк став за посередника між закордонними позичальниками і французькими підприємцями, які потребують грошей. Друга група індустріальної буржуазії прагне послідовної стабілізації за безпосередньою участю закордонного капіталу. Є й така частина буржуазії, що непогано заробляє на знешненні франка, і вона є за продовженням політики інфляції. Проте вся буржуазія

видчуває, що їй не обминути англо-американського ярма. Але — і щодо самих методів стабілізації за допомогою Америки й Англії — є великі розходжень і навколо цих розходжень і точиться велика боротьба. Уся французька буржуазія — так чи інакше — охоче приєдна-б пропозиції американсько-англійського капіталу. Основна пропозиція — це ратифікація вашингтонської угоди про виплату американських довгів. Ця ратифікація означає підкорення Франції американському фінансовому капіталові на цілі 62 роки, — при чому ті 4 мільярди доларів, які Франція повинна виплатити Америці протягом 62-ох років, це тільки воєні довги — а залишаються ще й ті позички, які треба буде наново зробити, щоб стабілізувати франк. Звісно, англійські умови будуть не кращі.

З ПОЛЯ НАУКИ Й ТЕХНІКИ.

ПОВІТРЯНА ПОЧТА В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

В Злучених Державах закінчили повне устаткування повітряної лінії, що сполучає Нью Йорк з Сан Франциском, віддалення між якими становить 4,300 кілометрів. Увесь цей шлях пролітають за 32 години 45 хвилин. Пасажири летять, не спиняючись. Найшвидші поїзди проходять цей шлях за 6 днів. На шляху розташовано 360 електричних маяків. Один з таких маяків, ньюйоркський, дає світла днів мільярда свічок. На всіх маяках — є радіостанції й газові цюлі. Сигналізація цих маяків являє собою найбільше удосконалення, наприклад, червоне світло, що його видно на 350 миль, означає: "Негода попереду. Вийте перестороги". Два таких вистиски означають наказ летунів спуститися й чекати дальших інструкцій.

Вартість повітряної пошти запроваджена 10 центів за унцію. Повітряна почта дуже популярна в Америці.

ПЕРЕДІСТОРИЧНА КУЛЬТУРА В АФРИЦІ.

В Родезії (Полуднева Африка), в районі міста Цимбабве, знайдені велетенські руїни передісторичних культур, які зацікавили собою науковців кола всього світу. На території 60 англійських миль знайдені руїни велетенських палаців, велетенських систем то-що. Знахідки свідчать, що в цій дикій безлюдній місцевості жив колись народ з високою культурним розвитком, який вкрив усю країну велетенською системою зрошення й обірув таким чином пустиню в розкішний рай. Кожен день розкопки дає нові докази, що в Африці існувала блискавка культури. За даними, що виявили археологи, руїни мають давність що найменше 8 — 10 тисяч років.

Робітнику! Як Ти не подбаєш про свою газету, то пан пеню не подбає! "Укр. Роб. Вісті", є однією української газети в Канаді, що виходить три рази на тиждень. Нехай буде вона в кожній хаті робітника і фермера!

І. Ю. КУЛИК.

СУЧАСНА УКР. ЛІТЕРАТУРА Й УГРУПОВАННЯ В НІЙ.

(Продовження.)

Не можна заперечувати того, що ці письменники принесли певну користь тим, що розвивали українську літературну мову, викликавши серед селянства, цікавість до письменства, знайомили інші шари громадянства з життям українського селянства. Але в той самий час всі ці письменники залишалися впринципі своїми панськими владі, до літературної діяльності своєї ставились, як до забавки порожньої, не дбали про визволення України з царського ярма, а навпаки, самі "вірою й правдою" служили російським царям (виняток становить Костомарів).

От коротенькі зразки з творів цих письменників, що підтверджують нашу оцінку їх світогляду.

І. Крижаревський. З одного боку він виявляє протилежність до селянства хаб-би в оцих словах з "Енеїди":

"Мужича правда єсть колюча, А панська на всі боки гнуча"; але з другого боку — вихваляє він великого пана московського в "Оді до князя Курякіна".

П. Гулак-Артемівський також часом гудить панів у своїх байках:

"Той дурень, хто дурним іде панам служити, А більший дурень — хто їм дума догодити!"

Але як він вірно служив цареві — свідчать оті рядки:

"Не спить він в день, не спить і вночі, А що найгірше дошкуча — Його і шидом коле в очі — То слава бідного царя!"

"Побожись та й дай заріку, Що до смерті, що до віку Не зачнеш більш ніколи Бідного царя Миколи!"

"А. Метлинський вистовує свою прихильність до селянства такими словами:

"Гей, братця, гей, братця, то наша дорога, А не місце тепле в панського пограті!"

Та як сам він сподобав царський пограт, видно з оцих рядків:

"Є в нас віра, царь і мова І чимало нас, Словен, Все своє в нас ну, чого вам Ще шукати в бусурмен?"

Тільки в Костомарова не було того царського патріотизму, він навіть багато терпів від переслідувань царського уряду за свою участь разом з Т. Шевченком в "Кирило-Методієвському Братстві"; але в Костомарів взагалі мало дав красного письменства й переважно займався науково-історичною працею.

*) Хто більше бажав би довідатись про це — тим радимо читати книжку А. Риччицького — "Шевченко в світлі епохи".

ЧИ ВИ ВЖЕ ЧИТАЛИ найновішу книжку відомого робітничого письменника М. ІРЧАНА КАРПАТСЬКА НІЧ що недавно вийшла з друку? Якщо немає її ви самі, або ваші знайомі, то поспрайтеся купити, а б'детє мати корисну книжку в хаті. Не тратьте вона вартости навіть тоді, як ви перчитаете її. Це довна повість з воєних часів в Галичині і з життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перчитаете до кінця. Письменик М. Ірчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читачи "Карпатську ніч" врівночасно багато вчитесь і то в найбільш приступний спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладина з артистичним малюнком в двох кольорах. Купіть, а ніколи не покалуєте! Розповсюдуйте скрізь, що киньете. ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ. Замовлення з грішми посилати на таку адресу: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

